5 myter

om elefantrideture og elefantshows

WORLD ANIMAL PROTECTION

BESKYTTELSE AF VERDENS DYR

▸ worldanimalprotection.dk

I modsætning til hvad mennesker ofte tror, så har elefanter, der bruges til at underholde turister, det ikke godt bag facaden. Unge elefanter tages fra deres mødre. De bliver derefter knækket fysisk og psykisk, for at man kan træne dem, og de bliver behandlet brutalt hele deres liv for at få dem til at optræde. Her giver vi svar på fem af de mest almindelige myter om elefanter, der bruges til elefantridning og i elefantshows.

Myte 1:
Elefanter er domesticerede dyr

Elefanter er ikke domesticerede. De er vilde dyr i fangenskab, der skal tæmmes og trænes, for at det er sikkert at bruge dem til rideture og shows. Domesticerede dyr som hunde, køer og heste er fremkommet ved selektiv avl gennem mange generationer, så de har ændret sig genetisk og derved har fået bestemte fysiske kendetegn og en adfærd, der er tilpasset menneskets behov. Det er ikke tilfældet med elefanter.

Når elefanter bliver beskrevet som domesticerede, får det os mennesker til at tro, at de har mistet deres vilde instinkter og har tilpasset sig livet med mennesker, sådan som det er tilfældet med hunde og heste. Men selv når elefanter er født i fangenskab, er de stadig vilde dyr.

De elefanter, der bruges til rideture eller til at optræde, bliver "tæmmet" i en ung alder for at få dem til at acceptere, at mennesker kontrollerer dem. Når du skal ride på en elefant, ser den måske fredelig ud; men det er fordi den psykisk er blevet knækket.

Når elefanten knækkes psykisk, kaldes det Phajaan eller "psykisk nedbrydning", og det er en grusom proces. Elefanten lænkes og nægtes mad og vand. I mange tilfælde bliver den også fysisk mishandlet for at fremskynde processen.

Den psykiske nedbrydning skal etablere en permanent menneskelig kontrol over elefanten. Videooptagelser viser, at de bliver udsat for voldsom mishandling, stress og smerte. Selv hvis de mest barske optagelser viser undtagelsen, er tæmningsprocessen altid ekstremt stressende for elefanterne – hvad enten de er fanget i naturen eller født i fangenskab. Forskning viser desuden, at elefanter kan udvikle posttraumatisk stresssyndrom som resultat af tæmningsprocessen og de dårlige forhold, som elefanter ofte lever under i fangenskab.

Elefantkroge er det mest almindelige trænings-redskab, som bruges af elefanttrænere og elefantejere (mahoutter). Elefantkroge er stokke, ofte udstyret med skarpe metalkroge i enden, som bruges på de følsomme områder af elefantens hud for at få den til at adlyde. Det minder konstant elefanten om, at den er underlagt menneskers vilje. Tvang og frygt er de midler, som bruges til at tæmme en elefant i underholdningsindustrien.

Myte 2:
Der findes ansvarlige udbydere af elefantridning

Det er helt enkelt ikke ansvarligt at ride på elefanter eller se elefanter optræde. En elefant er et stort og stærkt dyr sammenlignet med mennesker. Derfor involverer tæmningsprocessen af elefanter, der skal optræde eller bære rundt på mennesker, voldsom fysisk og psykisk mishandling. Derudover kan de tage fysisk skade af den aktivitet, de bliver sat til at udføre.

Elefanter er ganske vist stærke og kan trække flere tusind kilo efter sig - men deres rygge er ikke bygget til at bære tunge byrder. Vægten fra sadlen og passagerne kan give dem smerter og skader. De er heller ikke bygget til at stå på bagben, som de gør i shows. De udfører kun disse tricks, fordi de er blevet trænet gennem smerte og frygt.

Elefanter er intelligente og sociale flokdyr, og i underholdningsindustrien får de ikke opfyldt deres komplekse sociale behov. Mange elefanter står i korte lænker og på betongulve i lange perioder mellem shows og rideture, og ofte står de isoleret. Det er ekstremt stressende for dem og kan resultere i unaturlig, stereotyp adfærd som at bevæge hovedet fra side til side i et gentagent mønster.

Myte 3:
Elefanter i fangenskab er med til at bevare bestanden af elefanter i naturen

Det er skadeligt for bevarelsen af elefantarten at lade elefanter indgå i underholdningsindustrien. Elefanter i fangenskab formerer sig yderst sjældent, og der fødes ikke nok elefanter i fangenskab til at imødegå efterspørgslen fra underholdningsindustrien. Derfor indfanges elefanter ulovligt fra naturen. Det er en stor trussel mod bestanden af asiatiske elefanter, som har oplevet en dramatisk nedgang i løbet af de seneste 100 år.

En undersøgelse foretaget af TRAFFIC*, et netværk der overvåger handel med vilde dyr, viste, at mellem 2011 og 2013 var mindst 79 af elefanterne i Thailands underholdningsindustri indfanget ulovligt fra naturen. De fleste af dem var født i nabolandet Myanmar.

Indfangelsen af elefanter fra naturen foregår på brutal vis med gravfælder. Ofte dræbes elefantungernes mødre og andre hunelefanter, når de prøver at beskytte ungerne. Derefter smugles ungerne fra Myanmar til Thailand for at blive brugt i underholdningsindustrien. En ung elefant kan indbringe næsten 200.000 danske kroner.

* http://www.traffic.org/storage/Elephant-trade.pdf

Myte 4:
Elefanter i underholdningsindustrien kommer fra skovhugstindustrien

Indtil 1989 blev elefanter i Thailand primært brugt i skovhugstindustrien. Da kommerciel skovhugst blev forbudt i hele landet, stod mange elefantejere (mahoutter) uden en indtægtskilde, og de tyede i stedet til turistindustrien for at tjene til dagen og vejen.

Men i dag – omkring et kvart århundrede senere – er disse elefanter gamle eller døde. Alligevel er antallet af elefanter, der bliver brugt til at underholde turister, ikke faldet. Antallet af turistattraktioner med elefanter er steget, og der lever stadig lige så mange elefanter i fangenskab, som før skovhugst blev forbudt. De elefanter, der bruges i underholdningsindustrien, er ikke gamle arbejdsdyr. Mange af dem er indfanget fra naturen eller er blevet avlet i fangenskab for at tilbringe deres liv i lænker.

Man vurderer, at op til 75 % af de voksne elefanter, der bruges til at underholde turister i Asien, er indfanget fra naturen. Det er dog svært at give præcise tal.

Myte 5:
Turister ønsker at ride på elefanter, når de er på ferie

Det er sandt nok, at mange turister ser en ridetur på en elefant som feriens højdepunkt. Men det skyldes ofte, at de ikke kender til den mishandling, der finder sted bag facaden. Når de lærer sandheden om elefanternes forhold at kende, ønsker de fleste ikke længere at støtte den grusomme industri.

Velinformerede turister, som elsker dyr, ønsker næppe at ride på en elefant eller se et elefantshow. Turarrangører og rejsebureauer står i den perfekte position til at oplyse turisterne om de virkelige forhold.

Det er fuldt forståeligt, at mange turister ønsker at se elefanter. Og heldigvis er der mange muligheder for at opleve elefanter i deres naturlige omgivelser. Turister sætter stor pris på disse fantastiske oplevelser, som udbydes efter ansvarlige principper.

Stil fem simple spørgsmål og hjælp med at beskytte elefanter i underholdning

1. Har elefanten foder og vand?

Mange elefanter, der bruges i underholdning, er tvunget til at arbejde i mange timer hver dag uden at have fri adgang til frisk vand og foder. De kan blive udmattede og dehydrerede og få hedeslag.

2. Har elefanten et hvileområde og ly for vejret?

Mange elefanter, der bruges i underholdning, er indfanget fra naturen. De er ofte lænket fast til jorden eller til stolper og har kun lidt eller slet ingen beskyttelse fra voldsomt vejr og fra solen. Ofte får de heller ikke tilstrækkelig hvile.

3. Lider elefanten, og har den smerter?

Elefanter kan være fejlernærede og syge, fordi foderet tit er ensformigt og ikke opfylder deres behov, og fordi de ofte ikke tilses af en dyrlæge. Som mange andre vilde dyr skjuler de ofte deres smerter og lidelser for omverdenen.

4. Udfører elefanter "naturlig adfærd", eller er det mishandling?

Elefantunger indfanges ofte fra naturen og tvinges væk fra deres mor og familieflok. Elefanter har en meget kompleks social adfærd med deres familie, som ikke kan genskabes i fangenskab. De tvinges til at underholde med tricks og rideture, som er helt unaturlige aktiviteter for dem.

5. Ønsker vi at se dyr, der lider?

Elefanter, som optræder for turister i zoologiske haver, i cirkus og i shows har ofte et højt stressniveau. De får psykiske traumer af at være fastspændt uden mulighed for frit at bevæge sig, af de mangelfulde forhold og af at blive udsat for brutale træningsmetoder. Turister ser ikke nødvendigvis elefantens psykiske lidelser, selvom de ofte er de mest smertefulde.

Stop efterspørgslen gennem ansvarlig turisme

Kun få danskere ved, at elefanter lider i fangenskab. Rejsebranchen kan lægge sig i førertrøjen og udvise ansvarlighed ved at stoppe med at tilbyde udflugter, hvor turisterne kan ride på elefanter eller se elefanter optræde. Det vil sende et klart signal om, at rejsebranchen tager afstand fra denne type underholdning, fordi det er dyremishandling. Flere rejsebureauer har allerede sagt fra. Ved udgangen af 2014 havde 23 rejsebureauer fra Australien, Holland, USA, Sverige og Danmark sagt nej til underholdning med elefanter.

Elefantejerne (mahoutterne) er ofte fattige og afhængige af dyrene som levebrød. Derfor samarbejder vi i World Animal Protection altid med de lokale myndigheder om at hjælpe både dyrene og deres ejere. Løsninger kan være tilbud om alternativ beskæftigelse til ejerne og eventuelt etablering af reservater til dyrene, da de ikke vil kunne overleve i naturen.

▸ Kontakt World Animal Protection for mere information.

DK0006/0215

World Animal Protection Danmark
Amagertorv 29, 2.
1160 København K

Telefon: +45 33 93 72 12

E-mail: info@worldanimalprotection.dk
Facebook: facebook.com/
WorldAnimalProtectionDanmark
worldanimalprotection.dk

WORLD ANIMAL PROTECTION

BESKYTTELSE AF
VERDENS DYR

Tidligere hed vi WSPA